Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
7.4.2026
LVV-U/62933/2026
Julkinen

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 25.3.2026

Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä HE 30/2026 vp laeiksi metsälain, luonnonsuojelulain ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Lausunto

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä (HE 30/2026 vp) laeiksi metsälain (1093/1996), luonnonsuojelulain (9/2023) ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) muuttamisesta.

Lupa- ja valvontavirasto on lausunut asiassa aiemmin 16.2.2026.

Esityksessä ehdotetaan metsälakiin lisättäväksi metsänhakkuuta ja muuta metsätalouden harjoittamista koskevat rajoitukset ja velvoitteet linnuston huomioon ottamiseksi. Samoin täydennettäisiin metsälain seuraamussääntelyä. Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja täsmentää kansallista sääntelyä, jotta metsänhakkuu ja muu metsänkäsittely on myös jatkossa lintudirektiivin vaatimusten mukaista. Käytännössä esityksellä säädettäisiin metsätalouden harjoittamiselle rajoituksia ja velvoitteita, joiden tavoitteena on lintujen suojelu.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettiin, että metsänkäyttöilmoituksen yhteydessä tulisi ilmoittaa, mikäli hakkuut ajoittuisivat lintujen pesintäaikaan. Esityksessä on sittemmin luovuttu ilmoitusvelvollisuudesta. Sen sijaan esityksessä asetetaan metsäkeskukselle (metsälain 7 §) velvollisuus ilmoittaa maanomistajalle, tiedossaan olevalle maanomistajan edustajalle ja metsänhakkuuoikeuden haltijalle, jos metsäkeskukselle toimitetun metsänkäyttöilmoituksen käsittelyalueella tai sen läheisyydessä on metsäkeskuksen tiedossa oleva ehdotettavassa 10 c §:n 2 momentissa tarkoitettu alue. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan velvollisuus ilmoittaa tiedossa olevasta metsälain 10 c §:n 2 momentissa tarkoitetusta alueesta on tarpeellinen lisäys, jonka avulla pystytään varmistumaan paremmin siitä, että 10 c 2 §:n mukaisen alue on tiedossa toimijalla jo ennen hakkuun suorittamista. Metsänkäyttöilmoitusten valvonnan näkökulmasta kuitenkin olisi kannattavaa, että hakkuuajankohta ilmoitettaisiin myös metsänkäyttöilmoitusta tehtäessä. Tällöin vältyttäisiin siitä, että luonnonsuojelulain 128 §:n mukaisia vireillepanoja tehtäisiin sellaisista hakkuista, jotka joka tapauksessa tehtäisiin lintujen pesimäajan ulkopuolella. Tieto hakkuuajankohdasta myös helpottaisi sen arvioimista, onko linnustoarviointi tehty riittävällä tarkkuudella, koska se tulee laatia eri tarkkuudella linnuston pesimäaikaan kuin sen ulkopuolella.

Esitykseen on tarkennettu, että linnuston arvioinnissa hyödynnetään nimenomaisesti luonnonsuojelun tietojärjestelmään tallennettuja tietoja. Arviointi keskittyisi siten edelleen pääasiassa olemassa olevan tiedon perusteella tehtävään arviointiin. Nykyisten tietojärjestelmien sisältö on riittämätön pesimälinnuston luotettavan arvioinnin tekemiseen. Järjestelmää voidaan nykyisellään käyttää luotettavasti ainoastaan suurten

Lupa- ja valvontavirasto

Lausunto
7.4.2026
LVV-U/62933/2026
Julkinen

petolintujen pesäpuita koskevien tilanteen arvioinnissa tai tunnistamisessa. Lisäksi ainakin välillisesti vastuu arvioinnin oikeellisuudesta siirretään viranomaiselle/tahoille, jotka vastaavat tiedon keräämisestä ja tallentamisesta luonnonsuojelun tietojärjestelmään, sen sijaan, että vastuu linnustoarvioinnin tekemisestä olisi yksityisellä toimijalla, jolla on taloudellinen intressi toimenpiteen suorittamiseen.

Esityksen mukaan keskeisimpänä arvioinnin tavoitteena olisi tunnistaa käsittelyalueella pesivien lintujen pesien sijainnit. Koska suurin osa lintulajeista tekee joka vuosi pesän uuteen paikkaan, olisi suurimmalla osalla lajeista pesähavaintojen tekemisellä merkitystä ainoastaan, mikäli puunkorjuun suunnittelu ja siihen liittyvä puunkorjuu tapahtuu kyseisten lintujen pesintäaikana. Koska on tiedossa, että suurin osa linnuista pesii joka vuosi eri paikassa, on selvää, että luonnonsuojelun tietojärjestelmästä ei ole saatavissa tietoa tällaisten lintujen pesähavainnoista tai nämä tiedot eivät ole ajantasaisia. Tästä syystä paikan päällä tehtävä arviointi olisi välttämätöntä varmistamaan se, että metsänhakkuu tehdään lintudirektiivin vaatimusten mukaisesti.

Esityksen mukaan sillä arvioidaan olevan vähäinen vaikutus Lupa- ja valvontaviraston resurssitarpeisiin. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksenä kuitenkin on, että esityksessä esitetyt ennaltaehkäisevät toimenpiteet ovat riittämättömät linnuston huomioimiseksi, minkä vuoksi on odotettavissa, että luonnonsuojelulain 128 §:n perusteella tehtävien vireillepanoja määrä tulee kasvamaan lainsäädäntömuutoksen seurauksena ja viraston resurssitarve siten kasvaa. Lisäksi Lupa- ja valvontaviraston ja metsäkeskuksen väliseen vastuiden osalta on tulkinnanvaraisuutta tilanteissa, joissa metsäkeskus katsoo, että metsälakia on noudatettu, mutta Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan toimenpiteillä on rikottu luonnonsuojelulakia. Odotettavissa kuitenkin on, että luonnonsuojelulain mukaiset vireillepanot tullaan tekemään ennen hakkuita tai hakkuiden ollessa käynnissä. Metsäkeskuksen arviointi perustuu hakkuusuunnitelmaan kirjattuihin tietoihin, joita arvioidaan jälkikäteen. Mahdollisuudet puuttua jälkikäteisesti puutteellisesti tehdyn arvioinnin perusteella suoritettuihin hakkuisiin ovat olemattomat ja käytännössä suojellut luontoarvot on tällaisissa tapauksissa aina menetetty.

Metsänhakkuu ja muu metsänkäsittely tulee jatkossa olemaan lintudirektiivin vaatimusten mukaista niillä alueilla, joissa on pesimäaikainen hakkuukielto sekä muilla alueilla siltä osin, kun luonnonsuojelun tietojärjestelmään on tallennettu suurten petolintujen pesäpuut. Muiden osalta lintujen huomioiminen ei ole riittävää.

Sähköinen hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ryhmäpäällikkö Jonna Kartano ja ratkaissut yksikönpäällikkö Mari Rajala.

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihde: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/62933/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/62933/2026 har godkänts elektroniskt

Kartano Jonna 07.04.2026 10:57

Rajala Mari 07.04.2026 10:58